

Mūsų balsis:
Už Progresą, Taiką ir
Demokratiją!

W I L N I S

"Valdžia žmonių, žmonėm ir
per žmones lai neišnyks
nuo šios žemės."
--ABRAHAM LINCOLN

VOLUME XX, NO. 72.

PIRMADIENIS, KOVO (MARCH) 27 D., 1939 M., CHICAGO, ILLINOIS.

KAINA TRYS CENTAL.

KASDIENA...

Kur dabar?
Pony Laimė.
Ar Puola?
Nesusivaldo.

Kur dabar Hitleris briausis? Daugelis stato šį klausimą.

Gal būt Rumunijon. Ten vokiečiai reikalauja "laisvės". O gal padės Mussoliniui Jugoslaviją draskyti. Mussolinius dega pavudu ir vėl flirtuoja su Chamberlainu. Hitleris (ar gudresni už jį) susirūpino tuo.

Lenkijos valdomai ir akivaizdoj didelio šalies nepriklausomybei pavojaus nesideda į bloką prieš agresiją. Jų laimė bolševizmo yra didesnė už jų meilę Lenkijai.

Mat, ir Hitleriui valdant Lenkiją, jie gali ponais pasidikti. Fašizmą stumtus, Lenkijos laudis gali pasiūsti juos šuniui šeko pianti.

O žinote, kaip ekscelencijos bijo arti ir šienauti.

Ponas Uršėys ir p. Smetona taip jaučiasi. Šalies nepriklausomybė geras daiktas, kada jiems valdymas užtikrintas, bet kada ne—ka ji reikią prieš baimę "prakaite veido savo pelnysi duoną."

Suprantama, ir susidėjimas su Sovietų Sąjunga nereikią bolševizmo didinimą, bet jie vistiek bijo.

Mr. Chamberlainas vėl su Mussoliniu tarsis; noris atsikirti jį nuo Hitlerio.

Tai "laukinių žąsų vaikymas" politika.

Rodos dar niekada pirmiau Britų Imperija neturėjo tokių negudrių diplomatų.

G. B. Wells ir J. B. Priestley sako, Anglija darosi dekadentiška, neprogresuoja, bet regresuoja.

Sprendžiant pagal jos diplomatią, reiktų sutikti su jais, bet Chamberlainas tai ne Anglija.

Imperializmo viršūnės gal ir dekadentiškos, bet laudis ne.

Du lėnvi iš Europos atvežė Amerikon \$160,000,000 aukso. Českoslovakijos ir Klaipeidos užgrobinas sukėlė didesį nerimą Europoj.

Daugelį savo aukso laian visko brangina ir skubi išsijusi Amerikon, kur saugiau.

Iš \$26,000,000,000 viso svieto aukso rezervu Jungtinėse Valstijose jau yra \$15,000,000,000—apie tryš penktadalią. Ir dar vis daugiau plaukia.

Prancija turi \$2,400,000,000, Anglija arti dviejų bilijonų.

Vokietija gi tik \$1,400,000,000. Kiek ji galėtų kariauti ir kint be resursų žalos medžiagos.

Mr. Chamberlaino žino tai. Daladier irgi žino. Jie delto Munchie paktu išgelbėjo Vokietiją nuo karo ir fašizmą nuo žlugimo.

Jie du pabugo, kad Vokietijos fašizmui žlugus prasidės pabėgimas stambaus kapitalo viešpatavimo ir kitur.

Vasario mėnesio Jungtinių Valstijų įėjus pasiekė \$5,000,000,000 ir viršijo pernai vasario įėjus \$115,000,000. O išlaidos, sako, sumažės.

Kaip bergždžias, pigus reakcinių šauksmas, jog prez. Rooseveltas eikvojęs šalies turtus.

Penktadienį, kovo 24 d., Klaipeidos komiteto mitingė katali-

Lenkų Valdžia Kliudo Planui Prieš Agresorius

DIDELIS SUSIKIRTIMAS KONGRESE DELEI SKYRIMO PINIGŲ FARMERIAM

PO PENKIŲ VALANDŲ SESIJA ISKRIKO NEUZBAIGUS KLAUSIMO

Washington, D. C., kovo 26.—Šilpiri "industrialinė grupė" kongrese smarkiai priešinosi paskyrimui Agrikultūros Departamentui vieną bilioną dolerių fermerių pagalbai. Ginčas ėjo net 5 valandas ir sesija nutraukta be psekmitų.

Planuota naktinė sesija, bet renkiniųkai viską darė, kad prie to nepriteisūt.

Nesutikimas eina ir tarp "fermerių bloko" ir tų, kurie stoji už skyrimą WPA dar 150 milijonų. Bandyta susitarti, paremti vieni kitų bilius.

"Ekonomišku" blokas, kuris priešinosi skyrimui ir bedarbiams ir fermeriams gelbėti pinigų, buvo bejėgis.

VASARIO SALIES ĮEIGOS PAKILO

Washingtonas. — Jungtinių Valstijų vasario mėnesio įėjus buvo \$5,090,000,000. 15 milijonų daugiau kaip vasario 1938 metų. O išmokėjimai buvo mažesni.

ŠVEICARIJA RUOSIS PRIEŠ NAZIUS

Berne. — Šveicarijos valdžia šaukia tarnybos rezervinius kareivius saugoti ruožnius nuo nazijų brioivimosi ir kėlimo be tvarkės iš vidaus.

BULGARIJĄ ARESTAVO ANTISEMITŲ VADĄ

Londonas. — Prof. K. K. Karmarčev, fašistinės "ratniči" grupės vadus suimtas. Jis vadovauja atakom prieš žydus ir abelnai rasinės pagiežos skleidimė.

Toulouse. — Pyrenėjų kalnuose žemės slinkimas užgėlė 15 darbininkų. Viso dirbo 50, bet daugelis išsigelbėjo.

Milžiniška Demonstracija Prieš Nazius

New Yorkas, kovo 27.—Vakar dija įvyko milžiniška demonstracija protestui prieš Českoslovakijos užgrobiną.

Marsavo ADF ir CIO unijų ir kiti organizacijų nariai. Marsavo vokiečių, čekų, slavovų, lenkų, lietuvių ir daug visokių tautybių žmonių.

Majoras La Guardia kalbėjo ir pasmerkė nazijų agresiją. Paradas užėmė 36 blokus, ir ėmė valandas iki praėjo.

ku, sandariečių ir tautininkų kalbėtojai net žodžiu neprastarė prieš Sovietų Sąjungą, o P. Grigaitis rėkė rankas iškėlęs, net i viršų pasiokėdamas, kodėl Sovietai negynė Lietuvus.

Kad Lietuvos valdžian nepasė Sovietų, net neatsiklausė, kas darytų, tai jis nutylėjo. Taip elgėms tik žmonės, kurie negali savaldyti pagiežos, kurie savo kapryzus, savo "as" stato aukščiau visako svieto.

V. Andrusis.

Sesija prasidės pirmadienį ir ten vėl kils tas pats klausimas. Reakciniųkai daugiau nusistatė prieš skyrimą WPA \$150,000,000 kaip prieš skyrimą agrikultūros reikalams, bet jie bijo paremti šį bilijų, nes tuomet ir WPA gali lengviau praėiti.

Industriųjų centrų — Chicago, Detroito, New Yorko atstovai daugiau stoji už skyrimą WPA pinigų. Jie bandė susitarti su "farmų bloku."

Herman Leopoldi jaučiasi labai laimingu. Jis buvo 9 mėnesius nazijų koncentracijos kempė. Atvykęs Amerikon jis pabučiavo pirmiausią laisvą žemę, paskui jo žmona ir duklė jį pabučiavo. Po devynių mėnesių kanių tai tikra laimė žmogui.

EINA DIDELI KINŲ SU JAPONAIS MUŠIAI SENATAS SKIRIA \$110,000,000 ORLAIVIAMS

2,000,000 VYRŲ ABIEJŲ ŠALIŲ KAUKJAS 100 MYLIŲ FRONTE.

Sanchai, kovo 26. — Trijuose, toli nuo kits kito, frontuose kausi daugiau 2,000,000 kinų ir japonų.

Kruviniausi, smarki eina siaurinėje dalyj Kiangsi provincijos prie Sui upės.

Prie Loke-Wuning-Pinkiang kelio irgi tuva smarkių mušių. Kinų čia kritę 5,000 ir 10,000 sužeista. Japonai slepia kiek jų lrito.

Japonus terioja nemenkai ir partizanai, kurie paprastai pultinė iš pasaly, netikėtai. Jie neišlato tvirto fronto. Užpuolę prieš jė greitai diagsta, laukia kitos progos.

Karas japonams darosi vis sunkesnis, giliau įėjus. Viena, frontai padidėjo, pasilgino. Kita, partizanai geriau gal pasislėpti ir dažniau pultinėja.

Madridas Pasiduos Fašistams Besalyginiai

Madridas, kovo 26. — Republikonų "apsigynimo tarybos" pasiūly sugrįžo iš Burgos su gen. Franco reikalavimu, kad Madridas pasiduotų besalyginai.

Tarybos viršios susirinko ir nutarė priimti reikalavimą. Iš Gibraltarro praneša, jog loralistai karo livas "Jose Luis Diez" jau perduotas fašistams.

Madrido priemiesčiuose jau sutraukta daug fašistų karinemenės miesto užėmimu.

Taryba nuslopins pasipriešinimą negarbingai taikai.

SSSR Gyventojų Skaičius Viršija 170 Milijonų

Maskva, kovo 27.—Sovietų Sąjungos gyventojų skaičius, kaip rodo tik ką atliktas apskaičiavimas, yra 170,126,000. Tai dar negalutinai skaitlinė. Pilni rezultatai cenzo bus paskelbta balandžio mėnesį.

DAUGIAU NEAPYKANTOS

Praga. — Čekijoj ir Moravijoj pravesta tokie pat kaip Vokietijoj įstatymai prieš žydus. Perekiojama anti-naziai ir nežydi.

PLANAS BENDROS AKCIJOS PRIEŠ NAZIŲ AGRESIJĄ GERAI VYKSTA

Lenkai Trukdo, Ešą Susitarę su Naziais; Chamberlainas Irgi Suka Prie Savo Senos Politikos

FRANCUZAI OPTIMISTAI, SOVIETAU UZGYRĖ PLANĄ

Paryžius, kovo 27. — Francijos užsienio reikalų ministeris Bonnet davė optimistinį raportą premieriui Daladier ir keituri valstybių planą sulaukyti Hitlerį.

Bonnet sako, Sovietai sutinka

su planu, Francija, Anglija ir SSSR jau susitaiko, tik Lenkijos valdžia dar vis spirsiasi (ji gali būti priversta priimti planą žmonių priešiniams susidėjimui su Vokietija).

Sutartis betgi nebus paskelbta iki Lenkijos ir gal Rumunijos valdžios jos neprisims.

Lenkijos valdžia sako rašytųsi sutartį, jei tai būtų militarinė sutartis visom šalim išvien veikti, kitaip nemano rašytis. Bet Bonnet ir Chamberlainas (tiksi, kad ji priims sutartį ir kaip dabar ji yra.

Gauta davinų, jog Hitlerio valdžia pasilutis Lenkijos valdžian nesidėti į anti-nazių bloką, už tai siulo Lenkijai, jog Vokietija neims Danigą, taigi neklydus Lenkijos Koridorus. Lenkai ir naziai šlapiai susitarė.

WITOS NORI GRYZTI

Varšava. — Ukiniukų vadus Wincenij Witos, kuris išstremtas iš Lenkijos, padavė prašymą grįžti atgal. Jis ilgai buvo Českoslovakijoj, bet dabar ten vargiai galės būti.

Witoso partija reikalauja prezidento perorganizuoti Lenkijos ministeriją, sudaryti iš visų partijų.

CHAMBERLAINAS GERINASI MUSSOLINIUI "PAVILOTI JI"

Londonas, kovo 26. — Anglijos premieras Neville Chamberlainas vėl grįžta prie savo senos politikos. Jis vėl stengiasi "atitraukti nuo Hitlerio Mussoliniu."

Kai kurie kalba, kad Italija bijoty kariauti ir gal pamestu Hitlerį. Tam kiek pamato pridavė Hitlerio telegrama Mussoliniui, jog Vokietija laikšiai ir laikysis su Italija.

Chamberlaino priešai tačiaus sako, kad jis vėl "laukines žąsų gauda", kad Mussolini ir Hitleris nesiskirs. Jie savo politikos sumetimais vienas gerinasi Francijai, kitas Anglijai, o laikosi išvien.

KITA "SLAPTA SUTARTIS"

Eina kalbos, jog Francija, Anglija, Italija ir Ispanija susitarę šiais punktais:

Galutinai išspręsti Ispanijos klausimą.

Neutralizuoti Gibraltarą.

Pasidalinti naudojimu Ispanijos salų Minorca ir Majorca.

Suteikti Italams Francijos Tunisijoj pilietybę ir paddidinti prekybą su Italija.

Pripažinti Italams teisius Dji-bouti ir Suez Kanale.

Nustatymas laivynų Viduržemio juroj.

Tie punktai suteikia pesūnai daug koncezijų Italijai.

Tuo kalbos tačiaus kol kas nepatvirtinta oficialiai.

Tuogi tarpu iš Burgos pranešama, jog gen. Franco stogis į "anti-komunistinę sąjungą" su Vokietija, Japonija ir Italija.

Sis pranešimas kaip ir prieštarauja kalbom apie susitarimą su Francija ir Anglija.

Numetė Skundą Prieš Darbo Sekretore

Washingtonas, kovo 26. — Kongreso Judicinis Komitetas vienbalsiai atmetė kongresmano J. P. Thomas, republikonno iš New Jersey, rezoliuciją apkaltinti Frances Perkins už nederpavimą Harry Bridges, kaipo komunisto ir CIO vado.

Su Perkineise kaltinti ir emigracijos komisionierius J. L. Houghteling ir Darbo Departamento advokatas G. D. Reilley.

Komitetas surado, kad kaltinimai daryti Darbo Sekretorei yra nepamatuoti.

Mažesnis komitetas iš 7 rekomendavo, kad jį bent pavartyti, bet pilnas komitetas ir tai atmetė.

Japoniją Spiriasi prieš Militarinę Sutartį Su Fašistais

Tokio. — Japonijos vyriausybės galvos svarsto Hitlerio valdžios pasiūlymų sudarymui "placios militarinės sąjungos" Vokietijos, Italijos ir Japonijos.

Japonijos ministerijoj yra didelio nesutikimo tuo klausimui, sakoma, ministerija gali sugrūbiti. Tuli priešinosi Japonijos įvėlimui į Europos konfliktus ir griežtai stoji už atmetimą Hitlerio sąlygų, nebent jei bus pasiūlyta geresnės.

Japonijos laivyno autoritetai ypac priešingai platesnei sąjungai su bile kuria iš "asies" valdžią, nes ištraukus laivyną į Europos vandenis liktų čia "spėkos balansas."

LABAI TAUPUS.

Andrian, Mich. — J. B. Bratin penkis metus laikė sidabrin dolerį 1879 metų savotiškam tikslui—užmokėti juo už ženybinus laisnius.

CLEVELANDO ŽINIOS

KONFERENCIJA PRISIRENGIMUI PRIE GEGUŽES PIRMOS APVAIKŠČIOJIMO

Ketvirtadienį, kovo 30 d., surengta plati konferencija dėl priėmimo masinio mitingo Gegužės Pirmos paminėjimui. Clevelando darbininkai kiekvieną metų susaaukia masinius mitingus arba didelę demonstraciją paminėjimui Gegužės Pirmos, kaip darbininkų šventės, sutraukdami tūkstančius darbininkų.

Šį metų Gegužės Pirmą reikia dar didesni mitingai turėti, kaip išraišką darbininkų solidarumo prieš dabar gresiantį reanacijos pavojų iš fasistų pusės. "May Day" konferencija įvyks 1521 Prospect ave., 8-00 val. vakare. Delegatus reikia rinkti nuo kiekvienos draugijos po tris. Jei jus mitingas būtų praėjęs, tai valdyba turėtų dalyvauti arba paskirti kitą narį, kuris galėtų dalyvauti. Todel draugijų valdybos pasirpinkite dalyvauti konferencijoje.

I. A. Vaupšas.

dinavo. Muzikos studentų grupė irgi gerai pasirodė. Slavų vaikų sokių grupė tautiškuose kostiumuose gražiai šoko. Vienas jaunolis iš IVO dalyvavo programoje su "džiaz" daina. Iš Lincoln Brigados buvo kalbėtojas Jack Cooper, neseniai sugrįžęs iš Ispanijos. Kalbėtojas prašė paremti sugrįžusius veteranus, kuriems dabar reikalinga medicališkai pagalba. Kitiems veteranams reikalinga medižiagina pagalba kaip bedarbiams. Taip pat kalbėtojas sakė, kad Ispanijoje kova prieš užpuolikus fasistus dar neužbaigė. Ragino remti Ispanijos kovotojus, kurie ir dabar griežtai laikosi prieš Mussolinio-Hitlerio plesikus.

Šiam parengimui maistą priėmė, ir labai gerai, O. Gendrenė ir A. Paltanavičienė. Joms padėjo M. Naumėkienė, A. Baužienė, I. Karalienė, Stripiekiene. Visiems dibusims parengė mairū širdingą acū. Parengime galėjo būti daugiau publikos.

I. A. V.

MIRĖ AUGUSTAS SAMUOLAITIS.

Kovo 22 d. su religinėm apėgom palaikio Augustą Samuolaitį. Seniukas buvo 75 metų amžiaus, našlys. Iš Lietuvos paėjo Kaimelių parapajis, buvęs Kidulų dvaro darbininkas, kumetis. Giminių paliko dukterį Katrę Samuolaitę ir sūnų Juozą Samuolaitį. Amerikoj velionis paliko brolių Kazį ir seserį Onų Venskuniene.

Prieš 50 metų velionis nenoredamas tarnauti caro armijoje, paėjoje jaunystėje apledo Lietuvą ir atvyko Amerikon.—I. A. V.

IS TARPTAUTINIO ATSIBUVISIO KONCERTO.

Kovp. 19 buvo surengtas tarptautinis parengimas, koncertas, Lietuvos sveleinėj. Programne dalyvavo rusų choras ir lietuvių Lyros Choras. Choras labai gerai

PREZIDENTAS UZ MOTERS TEISE MAJORAUTI

Santiago, Čilė. — Valparaiso miesto majoras moteriškė negali sukviesti užtektinai miesto tarybos narių, kad laikyti posėdžius. Tarybos nariai priešingai moteriškė majoriui — Senora De Schnacke.

Čilės prezidentas palaiko moteriškės teisę būti majoru, vienijimo.

Stockholm, Švedija. — Kristianstado fermeriai skundėsi, kad jiems kokie tai laukiniai žvėrys gaisra išrausio, išnašo. Pagalios paaiškėjo kai vienas fermeris surado barsuką.

Barsukai Švedijoje jau buvo išnykę.

Garsioji radio dainininkė Grace Moore (prie piano) akompanuoja panelę Dorothy Kirsten, Livingston, N. J. Miss Moore pripuolusiai išgirdusi dainuojantį D. Kirsten taip pamėgo jos balsą, kad nusprendė savo lešom pasišli merging į Europą studijuoti muzikos meną.

RACINE, WIS., LIETUVIAI GRAŽIAI PAMINĖJO EDVARDĄ MAČIULĮ

Kalbėjo F. Abekas iš Chicago; Dainavo Ruseckas iš Kenosha; Pirmininkavo Mitingui Peter White.

Edward Mitchell-Mačiulis.

Sekmadienį, kovo 19-tą, kooperatyvė sveleinėj, 12th st. ir Herrick ave., susirinko pusėtinai skaitlingas lietuvių bursų į masinį mitingą surengtą Edward Mitchell-Mačiulio paminėjimui.

Gedulio sueigai pirmininkavo jaunolis Peter White-Vaitas. Tai energingas ir darbininkiškas ideja persiėmęs jaunolis. Jis, paaiškėjęs susirinkimo svarbą, pakvietė pakalbėti jaunolį, kuris buvo Ispanijoje ir dalyvavo tuose pačiuose mušiuose, kur ir Edwardas. Gaila, kad to vakimo pavardės neužsirašiau.

Jis dėstė dalykus aiškiai ir musedkiai, aukštai įvertindamas Mačiulį. Sako, kad Edwardas buvo tikras karžygis, drąsuolis. Jis turėjo keletą pasiūlymų ženkli ai savo krutinės. Edwardas puikiai vartojo kulksvaidei. Nekartą jis vienas pasiūlykęs prie kulksvaideio skynė priešus italus ir jų neprisileido.

Edwardas Mačiulis žuvo Katalonijoje mušiuose. Kai jis buvo sužeistas ir malyti nujautė, kad gali pasilikti visam amžiui neveikas, tai atsakė traukis atgal ir kiek turėjo jėgų skynė ir skynė priešus.

Masiniam Edwardo Mačiulio gedulio mitinge buvo ir jo motušė, po antru vyrų Didžiulienė. Ji sėdėjo garbės suole. Aišku, buvo visiem gaila netekus jauno, energingo draugo. Daugelini spaudė širdis ir byrėjo asaros nuo susijaudinimo. Labiausia jautė slėgiantį upą motušė drg. Didžiulienė.

Kalbų pertraukė kenosietis Ruseckas padainavo tris dainėles solo. Jos buvo pritaikytos gedulio mitingui.

Paskutinis kalbėjo F. Abekas iš Chicago. Jis žymėjo, kad Edwardo pažino keletą metų prieš važiavimą į Ispaniją liuosnorių kovoti už respubliką, demokratiją ir laisvę. Tai buvo aukštos idejos jaunas ir energingas vaikas.

Visi lūdėjo, kad neteko vaikimo, kuris nei vieng dieną nelido veltui, o rupinosis ką nors svarbaus atlikti.

Abekas nurodė, kad Edwardas prilygsta savo kiltą dvasiai ir pasiryžimui prie anų mus salies pionierių, didvyrių, kurie atvyko iš Europos padėti kovoti Amerikos kolonistams prieš Anglijos despotizmą 1776 metais. Kalbėtojas nurodė, kad Racino jaunolis, vykdamas į Ispaniją jautė, kad jis padės ir Lietuvai nepriklausomybę apginti ir fasizmo jungo nusikratyti sumušus fasistus Ispanijoje.

Daug ir labai svarbių privadžiojimų padarė kalbėtojas dėstydamas po mus akį vykstantis Edas faktus ir privesdamas, kad ir Amerikoj yra tokių, kurie norėtų įvesti fasizmą, kad, aciu reaktininkam, Amerikoj buvo už dėtas embargo ant Ispanijos, kas daug prisidėjo prie Ispanijos respublikos sunaikinimo. Jis sakė, kad mes turime čia, Amerikoj, budavoti demokratinį frontą, ir pirmoj vietoj budavoti darbininkų politinę partiją, tai Komunistų Partiją, kurios nariu buvo Edwardas Mačiulis.

Publika kirstai plojo pritar-dama kalbėtojo padarytiem priedvadam.

Šių taip vertingų ir gražių prakalbų surengimui daugiausia padarė J. Kvietkauskas, Kvietkauskienė, Kisiellus, Januskauskas ir kiti draugai ir draugės.

Jaunuolis Draugas.

"LIETSARGIO DIPLOMATIJA" MESTA Į ŠAŠLAVYNĄ, UŽGAVO NAZIUS.

Berlynas.—Nazių viršūnės, sako, smarkiai supurtė Chamberlaino kalba. Jie sako to nesitikėjo. Jie laikė "lietsargio diplomata" savo žmogum, o dabar jis taip griežtai prieš juos išstojo.

Jungtinių Valstijų pozicija daug grieštesnė, bet jie čia pritarimo ir nelaukė, kas kita su Chamberlainu.

Skaitykite ir Platinkite Dienraštį Vilni

Tacoma, Wash.

IS ALDLD 132 KUOPOS SUSIRINKIMO.

Tacoma, Wash.—Kuopa laikė savo mėnesinį susirinkimą 12 d. kovo. Narių susirinkime mažai dalyvavo, beveik tik tie patys, kurie visuomet dalyvauja. Daugumas visai nepasirodė, o tai yra labai negerai. Išrodo, o tai yra nerūpėti visuomenės reikalai ir kad jie nežinotų, kas dedasi pasauely. Gal laikui bėgant pamatys ir pasitaisys.

Iš komiteto raportu pasirodė, kad paslinkimtinio vakaras nebus galima surengti. Pasirodė, bus daugiau ekspensų, negu naudos. Vakaro rengimas buvo atšauktas. Paskui buvo apkalbėta apie rengimą piknikų ateinančių vasarą. Nutarė rengti tikai su Seattle ALDLD 151 kuopa bendrai.

Ant užbaigos buvo pakelti klausimai kaslink unijų, kadangi draugai priklausu prie skirtingų unijų—prie ADF, CIO ir gelžkelių brolijos. Visi nurodė, kaip į unijas priliudė viso-

kių šnipų ir grauju unijas iš vidaus. Pasirodo, kad dar dauguma unijų tų šnipų žalingų darbų nesupranta ir lengvai jiems pasiduoda, o šnipai grauju vienybę ir skaldo darbininkų spēkas.

3 dienų kovo iš visos Washington valstijos, nuo visokių organizacijų ir unijų susiavažo delegatai į valstijos sostinę Olympia pakelti protestą prieš reaktionierius, prieš gubernatorių Martiją. Delegatų susiavažo apie du tūkstantiniai ir penki šimtai. Kalbėtojų buvo nuo visų organizacijų ir unijų. Visi kalbėtojai pasmerkė reaktionierius, šaukė visas organizacijas ir unijas prie vienybės ir bendro fronto, kad sekancias rinkimais prastume naujosios dalybos žmones, kurie gintys mūsų reikalus ir rūpintys bedarbiams ir seneliams. Taipgi kalbėjo ir keli senelio atstovai iš Commonwealth Federation. Jie nurodė reaktionierų darbus, bet jie nieko negali

ŠIS - TAS IS MUSU MIESTO

Wilkes-Barre, Pa.—Kaip kitur, taip ir čionai darbininkų žmonių buvis gana sunkus. Sunku bedarbiams, sunku ir dirban-tiems. Musų "gerasis" gubernatorius James kasyklas taip tvarkė, kad šioms laikotarpiais visos dirba lygiai po tris dienas į savaitę. Laimingi tie mainieriai, kurie turi geresnius darbus ir padaro dienos užmokestį. Bet tokių mažuma. Dauguma turi dirbti geras dvi dienas, kad padaryti vienos dienos užmokestį.

Čia viena didelė krautuvė penktadieniais duoda žuvų bedarbiams. Tai susirenka labai daug žmonių visokių pažiūrų ir tautybių. Stovi eilėse ir laukia. Kaip kada gauna ir geros žuvies šmolėlių, kuris galima sunaudoti. Kurie žmonės da dirba prie WPA, dideliai susiruping, nes jeigu nebus paskirta daugiau pinigų del šių darbų, tai šiame apskrityj bus ateista apie 10,000 darbininkų.

Laikraštiniukų streikas, kaip pasirodo, tuojau bus užbaigtas. Tai gana ilgas streikas, bet streikių tarpe gera vienybė. Streikiurus rennia kiti organizuoti darbininkai. Rodosi, kad streikas bus baigtas su darbininkų laimėjimu. Streiko vedime labai puikiai darbuojasi lietuviai S. Kupstas.

Šią žiemą šioj apielinkėj oras buvo labai nepastovus. Buna šilta, žiurėk jau vėl šalta arba lyja. O kad ne, tai ir sniego audros. Daug žmonių sirgo ir mirė. Ir lietuvių išmirė nemažai.

Musų mieste tulas lietuvis kalba nedėliomis per radiją. Trumpą laikotarpį, kaip jis sako, duoda "lietuvišką programą", pagrajina keletą lietuviškų rekordų, pagarsina keletą biznio įstaijų, iš kurių jis išskaulina Rokį dolerį. Su ta jo "programa" tiek to, kad jis tiek nemeluotų. Jis sako, kad vokiečiai "jau išsaukė karą prieš Rusiją," kad "lietuviai padarė su Vokietija sutartį sykiu užpult kitas šalis," ir daug kitų neteisybių. Kurie žmonės neskaityo darbininkiskų laikraščių, tokius jis labai suklaidi-

ISIGYKITE NAUJAS KNYGAS

Darbininkiskos Knygos—Geriausias Kelrodis Ateiciai	
MARKSZIZMAS IR TAUTINIS KLAUSIMAS	10c
Parasyta J. Stalina. Kaina	
SOVIETU SOCIALISTINIŲ RESPUBLIKU SAJUNGOS KONSTITUCIJA	10c
J. STALINAS APIE S. S. R. SAJUNGOS	
KONSTITUCIJOS PROJEKTĄ	10c
KATALIKAI PRIEŠ FASISTUS	5c
Parasė Dėdelė, išleido Vilnis. Kaina	
KOMUNISTU PARTIJOS MANIFESTAS	10c
Parasytas K. Markso ir F. Engelso	
FASIZMO PUOLIMAS IR KOMUNISTU INTERNACIONALO UZDAVINIAI KOVOJE UZ DARBININKU KLESOS VIENYBE PRIEŠ FASIZMĄ	15c
Parasė G. Dimitrovas. Kaina	
APIE PARTINIO DARBO TRUKUMUS IR PRIEMONES LIKVIDUOTI TROCKISTINIUS IR KITUS DVIVEIDZIUS	10c
Parasė J. Stalina, Kaina	
MOTINA	
Parasė Maksim Gorky, vertė P. Krakaitis ir V. Andriulis. Apdaryta	\$1.00
BOLSEVIKAI	
Parasė M. Aleksejev, vertė Lienius	50c
VALSTYBE IR REVOLIUCIJA	
Lenino. Neapdaryta	25c
LIETUVA 1935 METAIS	
Parasyta F. Abeko. Kaina	10c
MOKSLINIO SOCIALIZMO ISPILETOJIMAS, NUO SVAJONIŲ IKI MOKSLO	
Parasė F. Engelsas. Neapdaryta	15c
Apdaryta	25c
RANKVEDIS ANGLISKOS KALBOS	
Kaina buvo \$3.00; dabar tik	\$1.90
TULI MUSU PARZAITAI	
Parasė Dr. A. Petrika, išleido LDS. Šią knygtę perskaitę susikite į Lietuvą.	50c
Vilnyj galite gauti ir daugiau įvairių knygų ir brošiuų labai numatintom kainom.	
Draugai, tuojau užsisakykite knygtę platinimui. Dabar įvyks daug prakalbų, o tai geriausia proga platinimui. Vistems platinijams duodame nuolaidą. Užsakymus siųskite:	
VILNIS	
3116 S. Halsted St. Chicago, Illinois	

Kaip Padaromi Šventųjų Paveikslai

Lietuvoj Dailininkas iš Girtuoklio Padarė "Krištų."

Kai man suėjo septyni metai, motina vedė į parapijos bažnyčią pirmosios komunijos. Bažnyčioje į akis krito pirma šv. Petras. Jis buvo nupeistas kokių keturių metrų dydžio su didele barzda, dar didesniais raktais, apsigalbes miline, basas. Didėnių ir mažesnių paveikslų buvo pilna bažnyčia. Į juos žiūrėjau net apsisukdamas. Taip bežiopi- nėjant prie manęs priėjo mar- šalka, paėmė už ausies ir sako: — Žiūrėk tiesiai į didįjį altorių, žvirblių bažnyčioje negaudai, ha jų čia nėra.

Gryždamas namo klausiau motiną: iš kur tie paveikslai, kas juos padarė? Trumpai ji paai- skino: — Ką mes, žemės valdai, gali- me žinoti, gal iš Rymo par- vežti...

Prėjo dvidešimties metų. Gry- žimas į tėvišką davė progos pa- matyti tą bažnyčią antrą kartą, bet ji buvo kitokia: viduje iš ry- tų ir lentų paslapti savotiški laiptai, grindys prilygintos piu- vemy ir spalvų, aukštesė palūšė laipiojo darbininkai ir kalkėmis tepė sienas. Užtepi buvo visi šventieji, kaip iš gyvenimo iš- braukti. Virš didžiojo altoriaus haltoje kupoloje lūpęs kleso draugas piešė Krištų, kylantį į dangų tarp žvaigždžių. Kristus paveikslui pozavo tame miestely gyvenęs girininkas.

Girininkas pozuoja Kristus paveikslui!—piktinasi visa tiki- ųoji parapija, tas latras, kas degduotas iš urėdo, neišėmęs iš restorano, visada pakviptęs alkoholiu, išdažęs aludės langus, kelis kartus sėdėjęs daločkėje. Bet... žmogus švelnios sielos, savaragis išvaizdos, tylus, at- tiko tuos brožuos, kurie buvo reikalingi dailininko paveikslui. Kalbos čjo iš lūpų ir lūpas kaip ir visi eiliniai pietkai. Bet dailininkas, nieko nebedamas, girininką įsodino virš altoriaus ganytojo atvaizdo.

Kol dailininkai restauravo bažnyčią, davatkos, kaip žydėji- mo metu bitės su dulkelėmis į avilį, skubėdamos lindo į bažny- čią. Tarp visokio balasto, kalkė- tų kibirų ir šūklėlių knibžėda- mos balansavo savo kalbas: — Elžbiety, u-ut, rutele, u, cikš čia, ką pasakysi. Tu nepri- giri, patrauk karęle nuo au- sies! Žinai ką: pasakiau kunigė- liui, kad mes neisim į bažnyčią, jei to girtuoklio neiškavos. Taip galima supykinti Dievulį, — nei iš šio nei iš to žmogų paėmė iš karčiomis ir malivoja... Gabas svieto. Ar jau sudna die- atis, ar ką.

—Taigi, taigi, kumute, vari- jotas pakviėte ir mūsų šventą namelį dažyti. Su kepurėmis bažnyčioje, laisto visur. Kaip čia lelus? Eikva pažūrėti, gal jau tų paveikslų baigė. Ar tu matai, Elžbiety, sesučiute, nugi tikras girininkas. Ir barzda, ir nosis, ir akys, ir lūpos kaip alfieta. Turės nuskusti ir gana!

Strevininkų dvaras priklauso Vidaus reikalų ministerijai, kuri jį paveldėjo per žemės reformą

iš kunigaikščio Oginskio ipėdi- nio. Dvaras paskirtas vargšų ir paliečių reikalams ir atiduotas administruoti Vincento a Paulo draugijai. Draugijų dvaro admi- nistratorium paslažė kunigis su padėjėjais—vienolėmis. Tokia vyriausybė didesnę prieglandos dalį paliko savo ir bažnyčios rei- kalams. Dvejų aukštų rūmų, kur buvo šokių salės ir kt., pa- vertė bažnyčia. Ją šventųjų pa- veikslai aprūpinti kun. Butis pasikvietė dailininką Norvų. Dailininkas nupiešė "Paskutinę vakarienę" už 250 litų, šv. Juo- zapą—pigiau, o už šv. vieną su- stygo 850 litų. Vincentas buvo didesnis už visus kitus.

Visi šventieji paveikstuose, kaip gyvi. Visiems patiko, bet kai dailininkui reikėjo sumokėti už Vincentą, nemoka ir tiek. Sako: —Ponas dailininke, pas mane valgei višėnkus, instelius tau- kuose, užsigažėjaviai bananis, apelsinai ir vynuogėmis, gerda- vai kavutė su benediktinu. Visa tai man kainavo, tai jau už Vin- centąjį galėtum nieko neskaityti. Šv. Vincentas išpuola veltui!

Dailininkas Vincentą piešė ke- letą savaitių. Padarė jį viltiną. Bet kai negavo honoraro, susi- raukė, kaip citrina suvatgės.

Tas dailininkas buvo pakvies- tas dekoruoti Karmelitų bažny- čios kupolą. Tuo laiku bažnyčios reikalus tvarkė menų mylės kun. Mieleška. Kupolą pasiekti daili- ninkui buvo padaryta atitinkam- som staltiesi—"rištavonės". Vos jis pasiekė 30 metrų aukščio pa- lūbę, buldikt, keberiokt sugri- uvo visi sutvirtinimai ir daili- ninkas paliko kabą ant virvės palūšėje, kaip voras. Kybodas ilgai šaukėsi pagalbos, ga- lop atėjo kunigas ir pamatęs ne- laimę nustebto:

—Nugi, matai, šventoj vietoj butum užsimušęs. Reikia luti atsargesiama. Dailininkas turi vaikščioti, kaip katinas, ir per- šiaudus ir per šnaks, bet nenu- kristi!

Dailininkas, kaip ir kaminkrė- tis, nelaimingais atvejais dar- davų neapdraudžiamas,—jeigu jis iš aukštos bažnyčios palūbės nukristų, susižeistų arba ir už- simuštu, veiksnys būtų lygus la- po kritimui nuo medžio.

Visi pažystame Laisvės alėjoj dažnai vaikščiojantį rudais avies kauninukais apsirėngusį praži- lųj skulptorių. Krašte jis daug pastatė paminklų iškovotai lai- svei prisiminti, valstybės vyrus pagerbti, kovose kritusius pami- nėti. Visus darbus atlikęs, žiemą jis valkšto pastyres, dažnai be cento prie "džišios", nevalgęs pietų, o garsus vyras! Ir kas me- nininkų kankina? Uždirbtos po- pierinės, kaip ir stambios mon- tos išgaruoja per kelias savaites, kumas persunkia visokiomis gėrybėmis, ilgai svaigsta galva, bet kai baigiasi darbas ir išsise- min uždarbis, pilvas ir visas gy- venimas susiviečia į kruvą. Jis keičia savo daly, nepatenkintas gyvenimu. Drebančiomis ranko- mis griebiasi darbo. Nulipo vie- ną kitą žymensio asmens biustą ir įsiekio pirkėjo, bet... ateina policininkas ir už nesumokėtas

Liūnosoris treintinis, buvęs Anglijos ka- ralius Edwardas ir jo amerikietis žmona. Čia įdeju matomi Paryžiuje, kur dalyvavo atidengime paminklo karalienei Viktori- ai. Dešinėj stovi paminklo skulptorius Maxime Real del Sarte.

skolas aprašo gipsinius veikėjus, paskelbia varžytines, ir vėl dai- lininkas-skulptorius plikas, kaip užgimes.

Menkas tų dailininkų ir uždar- bis. Kuria, piešia paveikslą, nuo juodos duonos nuslėptais centais perkasi dažus ir drobę, bet neži- no, ar kas tą jo kurinį nupirks, ar viejoj nuomos teks jį buto še- mininkui atiduoti.

Dailininko darbo kambarys: visokiomis dažų spalvomis per- sistunkę stalas, langas nukraun- tas gabalėliais tapų, ant jo keli murzini indai su vandeniu ir ja- me sumerkti leptukai; kampe— gabalas visokios rūšies popierio, ant sienų—jokio paveikslėlio. Niuru. Dailininkas turi pažys- tamų ir laukia, ar kuris iš jų ne- ateis užsakyti portreto. Niekas durų nepraveria išistius mėne- sius, nors jose ir kabo didelė iš- kaba "dailininkas".

Ir kai darbas lieka bevilėnu, dailininkas gryžta pas tėvus, vatsėjuje paima parėngtą seni- namis iškasas ir kelis rodykles tepti, tilitus nušmeruoti. Menkas uždarbis, bet pragyventi galima: prie smulkųjų darbelių atsiranda dar smulkesnis: knautvininkas užsako iškasų, uklininkas pakvie- čia matųj linėką nudaryti, šau- tųj salei scenos prirėkia ir tt.

Baigusį ir nebaigusį Meno mokyklą Lietuvoje yra apie 500 dailininkų. Iš šio skaičiaus vieni turi pastovų darbą gimnazijos pašybos mokytojais, kiti—to- kins pat pareigas eina amatų mo- kyklose, treti dirba audinių fa- brikuose, pėsiadmi naujų audinių raštus. Bet visi šie pastovų atlyginimų gaunantieji sudaro tik mažumą. Kaune laisva prak- tika vėrečias reikiamai pragy- vendami 4-5 dailininkai. Keli pa- stoviai dirba prie laikraščių re- dakcijų, kiti du gausa dažnus užsakymus iš turtingesnių firmų plakatus gaminti ir tt. Laisvai besiverčiantiems dailininkams daug konkuruoja dailininkai- mėgėjai, kurie ištikrųj apie me- ną nieko nemusiamo, žemesne kaina paima darbų vykdydą, bet patys nesugebėdami dirbti, sandosi Meno mokyklos moki- nius, jiems moka labai menką atlyginimų ir taip vėrečias ran- govaudami. Jeigu toki "rangovai" tinkamai darbo neatlieka, o dažnai net su avansais dingsta, visa bėda metama dailininkų vardu.

Menininkus, kurie per vargus ir skurdų sugėbėjo "pralausti le- dus" ir sugeba kurti tikrai ver- tingus kurinius, palaiko valdžios įsaijos, pirkdamos jų paveik- slus už stambesnes pinigų sumas. Praėjusioji 20 Nepriklausomy- bės metų sulaukė progą su- ruoštoji rudens paroda keletui dailininkų nusisųsėjo premijo- mis, o ir už paveikslus gavo ne- menkas sumas. Kai tik buvo pra- dėta ruošti toji paroda, visi dai- lininkai padūdo, kaip lokiai iš- metinio niego, ir sumėšė savo kurinius. Komisija vienus pri- ėmė, kitus atmetė. Kiek ten buvo zirzėjimo ir nepasitenkinimo, bet tuo negalima priklausioti, kad mūsų dailininkai materialistai. Premijos gavimu arba paveikslų pardavimu jie tikėjosi, kad ga- lės kurį laiką prasimaistinti ir

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

gionis reprodukcijomis, knygu viršėliais ir iliustracijomis.

Vienas "dailininkas" savo "kurinius" ir uždarbiu paten- kintas. Per dieną jis nupaiso 12- 15 paveikslų. Paveikslus piešia vienodo turinio: ežeras, pušis, už pušies baltas namas raudomu stogu. Netoli namo, ežere plauko gulbė. Pušis—panaši į medį, bet gulbė—su namu lygi. Paveikslas, net gi su rėmais, parduodamas už pusantro lito! Tokius "kuri- nius" del pigumo mielai perka ir gydytojai ir direktoriai ir bedar- biai. "Dailininkui" 15 paveikslų medžiaga kainuoja 5 litai, o už juos gauna 22.5 litus. Per dieną jis uždirbo, neskaitant laiko, kurį užtrunka parduodamas, apie 17 litų. Iš tokio uždarbio jis gali samdytis paveikslų platinimo agentus, o pats visų laikų skirū paveikslų "liejinimui".

APRASĖ MARIJONU VIENUO- LYNŲ TURTA.

Vienoliai dažnai nesutinka mokėti darbo pajamų mokesčio, įrodinėdami, kad jie savo asme- niškų pajamų neturį, o visos jų pajamos einančios į bendrą vie- nuolyno kasą.

Vienoje byloje Vyr. tribuno- las išaiškino, kad jeigu vienuo- lų pajamos eina į bendrą kasą, tai vienuolyno kasa turi už vie- nuolynus mokėti ir darbo pajamų mokesčią.

Marijampolės mokesčių in- spekcija iš vienuolių marijonų vienuolyno kamos ir reikalavo sumokėti darbo pajamų mokesčią, bet kadangi vienuolynas atsis- kė, tai policija aną dieną aprašė vienuolyno turty ir skelbs var- žytines.

Sakė senas dailininkas: —Mes negalime laisvai kurti, turime laikytis laiko dvasiai, pri- iminti užsakymus, kaip kur- pinai, tada tik darbas apmoka- mas, o laisvoji kuryba net nevis- sur galima parodyti, nors joje ir būtų išreikšta brangiausias laivo

nusistatymas ir mintys.

Menas galingas ir stebuklin- gas, bet menininkas suspaustas ir neturtingas. F. Žibėtis. ("L. 2.")

VILNIES BAZARAS

KOVO 31 D., BALANDŽIO 1 IR 2 DD.

Liet. Auditorium

3133 S. Halsted St., Chicago, Ill.

PROGRAMAS:

Šeštadienį, Balandžio (April) 1

L. K. M. Choras, Po vadovyste J. KENSTAVICIAUS

Liet. Jaunuolių Kulturos Ratelio Choras, po vadovyste D. JUDZENTAVICIENES

Sekmdadienį, Balandžio (April) 2

Chicago's Liet. Moterų Kulturos Choras, po vadovyste O. PETRIENES

L. D. Aido Choras, po vadovyste J. KENSTAVICIAUS

DOVANOS PRIE IŽANGOS TIKIETO

<p>Penktad., Kovo 31</p> <p>Locket ir lenciugelis,</p> <p>\$6.50</p> <p>paimtas iš S. D. Telsler,</p> <p>2205 W. Cermack Rd.</p>	<p>Šeštad., balandžio 1</p> <p>Zenith Radio, 1939 metų</p> <p>\$19.95</p> <p>paimtas iš Progress Furni- ture Co. Krautuvės,</p> <p>3224 South Halsted Street</p>	<p>Sekm., balandžio 2</p> <p>Riešinis Bulova laikrodėlis,</p> <p>\$29.75</p> <p>paimtas iš P. Nover,</p> <p>4148 Archer Ave.</p>
--	--	--

SOKIAMS GERA ORKESTRA

Bazaras prasidės sekamai:

Penktadienį, Kovo 31, Prasidės 7-tą Valandą Vakaro

SESTADIENĮ, BALANDZIO 1 Prasidės 5 Val. Popiet.

SEKMADIENĮ, BALANDZIO 2 Prasidės 2 Val. Popiet.

Ižanga Trim Vakaram 25 centai. Vienam Vakaru 10 centų.

Visus Kviečiame Dalyvauti,

"Vilnius" Direkcija.

Buick ir **Pontiac** AGENTURA

Turime pardavimui visokių modelių vartotų automobilių Prieinamomis Kainomis.

MILDA AUTO SALES

806 W. 31st Street, Chicago, Ill.

Domininkas Kuraitis, Savininkas

Telefonas VICTORY 1696

